

ÖFVERSIGT

AF

KONGL.

VETENSKAPS-AKADEMIENS

FÖRHANDLINGAR.

NIONDE ÅRGÅNGEN.

1852.

Med tre Taflor.

C STOCKHOLM, 1853.

P. A. NORSTEDT & SÖNER,
Kongl. Boktryckare.

ÖFVERSIGT
AF
KONGL. VETENSKAPS-AKADEMIENS
FÖRHANDLINGAR.

Årg. 9.

1857.

N. 1 & 2.

Onsdagarne den 14 Januari och 11 Februari.

Föredrag.

1. Hafs-Crustaceer vid Kullaberg. — Hr Adjunkt LILJEBORG i Lund meddelade genom Hr S. LOVEN följande:

Under några dagars vistelse å Mölle fiskläge, vid foten af Kullaberg, i medlet af September månad förlidet år, samlade jag der, jemte de mollusker, hvaröfver jag redan meddelat en förteckning, de crustaceer, som här nedan finnas uppgifna. Då dylika bidrag till kännedomen af vår litoral-faunas geografi väl torde vara behöfliga, ansåg jag mig äfven böra meddela en sådan förteckning öfver dessa crustaceer.

Man kunde visserligen icke vänta, att detta ställe skulle förete någon rikedom af former, men dock har man större skäl att förmoda, det förteckningen kan ökas med ett icke obetydligt antal arter, när man här åt denna gren af litoral-faunan egnar en längre och vidsträcktare undersökning, än den jag hade tillfälle att anställa. Isynnerhet torde en sådan tillökning kunna göras bland Amphipoda och Suctoria l. Parasita. Då man utslutande sysselsatte sig med sill-fisket, fick jag icke tillfälle att erhålla och undersöka de större fiskarter, på hvilka de parasitiska crustaceerna merendels finnas.

Då stranden på detta ställe är särdeles stenbunden, och ren sandbotten icke anträffas förr än temligen långt ute i hafvet, är det knappt troligt, att man här träffar sådana former, som uppehålla sig på mindre djup vid långsluttande och

sandiga stränder. Af andra former, isynnerhet af Amphipoda, bör man emellertid utan tvifvel bland fucaceerna i närheten till stranden kunna finna flera arter, än dem jag erhöil.

Af crustaceer, som af andra här blifvit funna, utan att af mig hafva blifvit observerade, må nämnas:

Caprella linearis, LATR.	Örsted ¹⁾
Phoxichilidium petiolatum, KR.	Idem.
Phox. femoratum, RATHKE	Idem.
Stenorhynchus phalangium, LMK.	Idem.
Galathea strigosa, FABR.	Idem.
Evadne Nordmanni, S. LOVÉN ²⁾ .	

När man jemför karcinologien här med densamma vid Norriges kuster, visar den sig fattig. Detta förhållande, som äfven sträcker sig till de andra grenarna af litoral-faunan, har troligtvis sin grund uti det ofördelaktiga inflytande, som grannskapet till Östersjön, och vattnets deraf härflytande mindre salta, på den till hafvet hörande djurverlden i allmänhet utöfvar. Derrfore ser man, huruledes denna fattigdom tilltager ju mera man närmar sig Östersjön, och ju längre man kommer in uti denna, så att slutligen nästan endast sådana former, som tillhöra färskt vatten, anträffas³⁾. Dessa börja redan visa sig vid Skånes sydvestra udde (Falsterbo). Äfven torde man böra tillskrifva denna hafsbassins från oceanen afskilda läge något inflytande härpå. Vid betraktandet af detta ringa antal former är det så mycket mera anmärkningsvärdt, att här träffa ett jemförelsevis icke obetydligt antal egna arter. Så har jag bland trettio tre arter funnit sex, som, mig veterligen, förut icke blifvit beskrifna. Detta har förmodligen sin grund uti den sistnämnda omständigheten, ehuru det icke är osannolikt, att dessa arter äfven böra kunna finnas vid Bohuslän; och den ena är förut funnen vid Norrige.

¹⁾ De regionibus marinis, p. 73.

²⁾ K. Vet. Ak:s Handl. 1835, p. 1.

³⁾ I afseende på Östersjön och dess fauna hänvisas till en afhandling af ERNST BOLL, under titel: »Die Ostsee. Eine naturgeschichtliche Schilderung.» (Archiv des Vereins der Freunde der Naturgesch. in Meklenburg, 1 h., p. 31).

Af släktet *Mysis* LATR. hafva vi inom Skandinavien åtminstone fyra arter. Dessa äro:

M. flexuosa (MÜLL. Zool. Dan.); *M. inermis* H. RATHKE *); *M. mixta* mihi, och *M. vulgaris* THOMPS., ZADDACH *). De kunna karakteriseras på följande sätt. Alla hafva kort, eller nästan intet rostrum.

† Pinnæ caudalis lamina intermedia profunde excisa.

M. flexuosa.

Dens sub margine frontali obiectus; appendix lamellosa antennarum inferiorum admodum longa, pedunculo antenn. super. saltem duplo longior, et fere linearis.

M. inermis.

Dens sub margine frontali porrectus; appendix lamellosa antenn. infer. brevis et lata, pedunculo antenn. super. vix tertia parte longior *).

M. mixta.

Vide infra!

†† Pinnæ caudalis lamina intermedia lanceolata, apice obtusiusculo et integro.

M. vulgaris.

Rostrum inter pedunculos oculorum deflexum; appendix lamellosa antenn. infer. pedunculo antenn. super. saltem duplo longior, subulata, extus et intus ciliata.

Af dessa synes *M. inermis* gå längst mot norden, och *M. vulgaris* längst in uti Östersjön. Endast den förra har jag funnit vid kusten af ryska Lappland, och endast den sednare vid kusten af Östergöthland. Att *M. inermis* är en högnordisk form, har jag dessutom tyckt mig kunna finna deraf, att den i den högre norden blir större. Den sydligaste plats, der jag funnit den, är hafskusten utanför Gotheborg, och här fick jag endast särdeles små individer.

Såväl *M. flexuosa*, som *M. vulgaris* träffas i stor mängd i vikarne, när vattnet är lugnt. De lära utgöra ett bland fö-

*) Beitrage z. Fauna Norw. Acta Leop. T. XX, p. 20.

*) Synops. Crust. Pruss. Prodrumus, p. 3.

*) Denna liknar mycket hannen af föregående species, men skiljes dock genom de uppgifna karaktererna, bland hvilka den lättast i ögonen fallande är de bredare bihangen vid nedra antennerna.

doämnena för laxen. Åtminstone har jag sett lemningar af dem uttagna från magen af denna.

Hos hannarna af *M. flexuosa* och *M. vulgaris* har jag funnit de mera utbildade pedes spurii af tredje och fjerde paret sådana de beskrivas af ZADDACH. Derjemte har jag hos *M. inermis* funnit dem lika med dem hos *M. flexuosa*. Hos en del, hvilka man skulle kunnat anse för hannar, då de saknat äggkapseln, ha deremot dessa pedes spurii icke varit mera utbildade, än hos hannarne. Då de dessutom hafva företett karakteren af honor, måste man antaga dem för sådana, utan utbildad äggkapsel; och då dessa individer varit lika utvuxna, som andra med äggkapsel, så torde detta icke kunna förklaras på annat sätt, än derigenom, att äggkapseln efter för året slutad äggläggning, och sedan ungarna lemnat modern, försvinner. Dem, hos hvilka jag observerat detta förhållande, har jag tagit i medlet af September. Hos dem, som jag tagit under sommaren, i Juli månad, har jag alltid funnit äggkapseln utbildad. Dennes frånvaro lär därför icke alltid lemna en säker ledning vid bestämningen af hankönet.

Hos honorna af *M. flexuosa* fann jag tjugoåtta till trettio ungar inneslutna i äggkapseln. En del af dessa hade en klubblik kroppsform, med den främre tjockare delen skild från den bakre genom en inknipning. Straxt bakom denna sutto på undra sidan trenne par rudimentära ben, af hvilka det bakersta paret var minst. Den bakre kroppsdelen slutades med tvenne taggar. En del andra, som voro i ett mera utbildadt tillstånd, hade följande utseende. Kroppen var i proportion kortare, än hos de gamla, och hade ännu något kvar af den klubblika formen. Ögonen voro serdeles stora, och antennerna benlika, och rigtade bakåt. Alla benen voro tillstädes och stjertfenan var fullständig.

Den nedan beskrifna *Ampelisca macrocephala* afviker, liksom *A. Gaimardi* KRÖYER (Voy. en Scandinavie etc. t. 23, f. 4, a, à) från alla kända Amphipoder genom sina ögons antal. Man har förut hos dessa crustaceer ej funnit flera än tvenne ögon, men dessa hafva fyra. De något upphöjda, glänsande, och horn-

hinnor fullkomligt liknande punkter, som sitta på sjelfva kanten af hufvudet nära basen af de öfra antennerna, och som jag med tillhjälp af ganska stark förstoring under sammansatt mikroskop undersökt, hafva så fullkomlig likhet med de andra ögonen, att jag måste anse dem för ögon. Såväl hos dessa som hos de andra har jag icke kunnat finna något spår till facetter eller koner, och finner det derföre sannolikt, att de äro enkla. Den andra, nedan anförda arten af samma slögte, har blott tvenne ögon som vanligt, men dessa äro alldeles lika de tvenne öfra ögonen af den förra. Då båda arterna träffades på temligen betydligt djup, femton till sexton famnar, i den mjuka leran, i hvilken de förmodligen gräfvit sig ned, så synes det, som ögonen för dem voro mindre viktiga organer; och derföre har jag icke af skiljaktigheten i deras antal ansett mig kunna hemta någon grund för generisk åtskilnad. Denna anomali är för öfrigt icke större än den, att ögonen helt och hållet saknas hos vissa Amphipoder, som lefva på stort djup, såsom t. ex. hos släktet *Stegocephalus* KRÖYER, och förmodligen släktet *Pardalisca* och *Oedicerus* KR. ⁷⁾. Den af M. EDWARDS angifna allmänna karakteren, »två ögon», för Amphipoderna tarfvar således modifikation. För öfrigt hafva vi bland *Copepoda* inom släktet *Pontia* arter med fem, tre eller två ögon ⁸⁾.

Slutligen må jag här anmärka, att jag bland de af framl. Adjunkten Frih. v. DÜBEN i Norrige samlade crustaceerna, sedan den öfver dem lemnade förteckningen afgafs, funnit *Inachus dorsettensis* (PENN.) BELL., *Crangon nanus* KRÖYER, samt *Aega tri-dens* LEACH, Transact of the Lin. Soc. t. XI, p. 370.

*Crustacea marina ad Kullaberg in Scania mense Septembris
1851 observata.*

Decapoda.

1. *Inachus dorsettensis* (PENN.), BELL. Hist. of Brit. Crust. part. 1, p. 13.
Retibus affixus.
2. *Hyas araneus* (LIN.); BELL.

⁷⁾ Naturhist. Tidskr. IV band, p. 150, 153 och 155.

⁸⁾ Se l. c. 2:dra ser. 2 b. p. 599 och flj.

3. *Cancer pagurus* (LIN.); BELL.
4. *Carcinus mænas* (LIN.); BELL.
5. *Portunus depurator* LEACH; BELL.
In profundo 12—15 orgyarum haud frequens.
6. *P. arcuatus* LEACH; BELL.
Una cum præcedente.
7. *Lithodes maja* (LIN.); BELL.
Retibus affixus.
8. *Pagurus Bernhardus* (LIN.); BELL.
In 12—15 org. profundo, haud vulgaris.
9. *Homarus vulgaris* M. EDWARDS, Hist. Nat. des Crust. Tom. 2, p. 334.
10. *Crangon vulgaris* FABR.; BELL.
In prof. 1—15 org. vulgaris.
11. *Hippolyte Gaimardi* M. EDW.; KRÖYER, Monogr. Fremst. af sl. Hippol. nord. Arter, p. 74.
In prof. 12—15 org. sat frequens.
12. *Pandalus annulicornis* LEACH; M. EDW. Rostrum cephalothorace longius. Una cum præcedente.
13. *Palæmon squilla* (LIN.); M. EDW.

Cumacea KRÖYER⁹⁾.

14. *Cuma Rathkei* KR. Nat. Hist. Tidskr. 2 ser. 2 b., p. 144.
In fundo argillaceo, in prof. 14—16 org. vulgaris.
Bland många honor fann jag icke en enda med äggkapsel; förmodligen af samma skäl, hvarföre honorna af *Mysis flexuosa* äfven saknade den. Den fanns ofta i magen af *Asterias aurantiaca*.
15. *Leucon emarginatus* KRÖYER l. c. p. 181.
Tantummodo specimen unicum, feminam oviferam, una cum præcedente inveni.

Stomatopoda.

16. *Mysis flexuosa* (MUELL.); H. RATHKE, Beitr. z. Fauna Norwegens, Acta Leop, Tom. XX p. 18. — *M. spinulosus* LEACH; M. EDWARDS; ZADDACH, Synops. Crust. Pruss. Prodromus, p. 2.
17. *Mysis mixta* n. sp.
Oculi magni reniformes, pedunculo tamen brevi; appendix lamellosa antennarum inferiorum subulata, extus et intus serrata et ciliata, pedunculo antennarum superiorum vix plus quam duplo longior; lamina intermedia pinnae caudalis profunde excisa. Forma exacte intermedia inter *M. flexuosam* et *M. vulgarem*.

Amphipoda.

18. *Ampelisca Eschrichti*? KRÖY. Naturhist. Tidskr. 4:de b., p. 155.

⁹⁾ L. c. p. 203.

Oculi duo, minutissimi, rotundati, et paullum sphaerici, nitidi; apparatus masticatorius eidem gen. Gammari valde similis, mandibula dentata et palpum triarticulatum gerente; palpus pedis maxillaris 4-articulatus, mediocris, articulo secundo ceteris majore, articuli tertii ovalis margini interiori articulo quarto rudimentario, conico, fere recto, setoso, affixo; appendicis foliiformis majoris pedis maxillaris margo interior pectinato-dentatus; antennæ inferiores non pone superiores positæ; pedes forma gen. Ampeliscae peculiari; pedum spuriorum sexti paris rami æquales, lanceolati, epimera magna; appendix caudalis unica, rotundata, medio sulcata, apud mares major, et interdum emarginata. Longitudo circiter 12 mm. — Mas: Corpus non valde compressum; dorsum obtuse carinatum; annulus quartus abdominis supra in parte media tuberculo magno; quintus et sextus abdominis annuli tuberculis minoribus lateralibus duobus, fossula disjunctis; antennæ inferiores longissimæ, superiores saltem duplo superantes, et corpore longiores; pedes paris septimi tantum 4-articulati, articulo primo angusto, marginibus fere parallelis, et articulo quarto rudimento unguis erecto solummodo prædito. Femina mari satis dissimilis. Antennæ fere æquales; dorsum non carinatum; annulus quartus et quintus abdominis lævis. Color utriusque sexus albo rubroque variegatus; oculi, pars anterior capitis, epimera et pedes rubra. Pluribus in rebus a descriptione a celeb. Krøyeri data digrediens fortasse diversa, quamvis admodum affinis species.

In argilla in profundo 15—16 orgyrum vulgaris. Feminæ maribus frequentiores.

ÖRSTED¹⁰⁾ upptager bland crustaceer, som af honom blifvit samlade vid Dröbak, och af Krøyer blifvit bestämde, en *Ampelisca*, under namn af *A. rotundata* KRØYER. Då den icke der är beskrifven, och jag icke eller annorstädes kunnat finna den beskrifven, är det mig icke möjligt, att identificera den med något af de tvenne species, som här upptagas, ehuru jag förmodar, att den sammanfaller med endera af dem. Är den ett nytt species, som fått namn utan beskrifning, så eger detta ingen prioritet.

19. *Ampelisca macrocephala* n. sp.

A. Eschrichti KR., LILJEB., Öfvers. af K. Vet. Ak:s Förh. 1851, p. 22.

Caput longum, productum; oculi quattuor, minutissimi, paullum sphaerici, nitidi, par inferius ad marginem capitis juxta basin antenarum superiorum positum; hæ in parte anteriore capitis longe ante antennas inferiores fixæ. ambo paria gracilia, inferius superiore longius; corpus valde compressum; dorsum anticum una cum capite quodammodo carinatum, posticum leviter angulatum, annulus quartus abdominis carinatus; annulus sextus abdominis postice obtuse bidentatus; mandibula palpo triarticulato prædita; palpus pedis maxillaris 4-articulatus, articulo secundo ceteris majore,

¹⁰⁾ Naturhist. Tidskr. 2:dra ser. 1 band., p. 403.

articuli tertii ovalis margini interiori articulo quarto rudimentario, conico, fere recto, setoso, affixo; appendicis foliiformis majoris pedis maxillaris margo interior pectinato-dentatus; pedes primi, secundi, tertii et quarti paris forma generi *Ampelisca* peculiari; pedes septimi paris 6-articulati, articulo primo maximo, obovato, postice dilatato, et margine inferiore ciliato, articulo sexto, sive ungue, recto et laminari; rami pedum spuriorum ultimorum æquales, lanceolati et lamellosi, et antecedentes superantes; appendix caudalis lanceolata, obtusa, bipartita; epimera insignis magnitudinis; epimerum tertium abdominis margine posteriore sinuato et infra dentem validum reflexum formante. Femina a mare diversa magnitudine minore et antennis superioribus brevioribus. Color utriusque sexus albo rubroque variegatus; caput cum oculis, pedes et epimera rubra. Longitudo maris circ. 20 mm. et itaque inter majora nostratum Amphipodorum.

Såsom synes af beskrifningen afviker den i några hänseenden, nemligen hufvudets form, ögonens antal, antennernas läge, och skapnaden af det sjunde benparet, så mycket från föregående art, att det skulle kunna synas vara nödigt, att för dem bilda ett eget slägte, men då i afscende på det, som för slägtet *Ampelisca* synes vara det väsentligaste — formen af första till fjerde benparet — såväl som den allmänna habitus, och, såsom det synes, äfven lefnadssättet, dem emellan råder mycken öfverensstämmelse, hvilken också sträcker sig till färgen, här jag, åtminstone tills vidare, icke velat generiskt åtskilja dem.

20. *Amphithoë podoceroïdes* H. RATHKE, Beiträge zur Fauna Norw., Acta Leop., tom. XX, p. 79.

Prope litus inter Fucos haud infrequens. Hic multo minor quam ad oras Norvegiæ.

21. *Amphithoë compressa* n. sp.

Corpus valde compressum; dorsum per totam longitudinem carinatum; epimera magna; caput rostratum, rostro compresso, acuto et paullum deflexo; annulus quartus, quintus et sextus abdominis supra in medio unidentati, dente annuli quinti maximo, eodemque ann. sexti minimo; oculi magni, reniformes, nigri; antennæ inferiores superioribus aliquantum longiores, pedunculi antenn. super. articulo primo et secundo fere æqualibus, et articulo ultimo minimo, et pedunculi antenn. infer. articulo ultimo penultimo longiore; manus subcheliformes pedum primi et secundi paris fere æquales, ovals, mediocres; pedes spurii ultimi paris?; appendix caudalis bipartita, laminis lanceolatis. Magnitudine minuta. Longit. circ. 6 mm. — Tantum specimina duo, quorum unum pullos in receptaculo habet, e profundo 12—15 orgyarum accepi.

Den liknar temligen mycket *Amph. tenuicornis* H. RATHKE¹⁾, men skiljer sig dock betydligt från denna derigenom, att kroppen är vida mer hoptryckt, att äfven den främre delen af ryggen är kö-

¹⁾ L. c. p. 77.

lad, samt att de främre abdominalsegmenterna icke äro försedda med taggar. Dessutom är den vida mindre än denna. I afseende på *РАТНЕС* beskrifning af *A. tenuicornis* får jag här göra ett par anmärkningar. Bland känmärkena på detta species förekomma dessa tvenne: »fronte inermis» och »appendice caudali nulla.» Då jag haft tillfälle att undersöka ganska många individer, som jag måste anse tillhöra detta species, då de, med undantag af de tvenne nämnda känmärkena, fullkomligt öfverensstämma med *РАТНЕС* beskrifning, så har jag derigenom kunnat förvissa mig om, att den har ett litet, hoptryckt rostrum, nedböjdt mellan skafften af de öfra antennerna, äfvensom ett ganska stort tvådeladt caudal-bihang, med nästan jemnbreda flikar. Det förra förekommer vanligtvis hos de arter, som hafva thorax och abdomen kölade, och försedda med taggar; och det sednare kan svårigen saknas hos någon genuin art af slägtet *Amphithoë*.

22. *Amphithoë pygmæa* n. sp.

Corpus crassum; caput inerme; oculi minuti, rotundati, nigri; dorsum læve; epimera magna; antennæ majusculæ, infra hirsutæ, inferiores superioribus parum longiores, et pedunculi fere æquales, articulo ultimo et penultimo utriusque paris circ. æque longis; mandibulæ palpo triarculato admodum longo; manus pedum primi et secundi paris validæ, postice setosæ, hæc illis majores; pedes spurii ultimi paris antecedentes non superantes, ramo interiore rudimentario, vix visibili, exterioro conico, pluribus setis magnis apicalibus; appendix caudalis unica minuta, triangularis. Color fuscocinereus, fasciis albidis. Femina magis obesa, manibus minoribus. Manus secundi paris apud marem palma postice dente valido hirsuto munita. Species minima; longit. circ. 5 mm. In fundo argillaceo, in profundo 14—16 orgyrum haud infrequens.

Vid första påseendet har den till sin habitus någon likhet med *Iphimedia obesa* H. *РАТНЕС*²⁾. I afseende på denna sednare torde jag här få anmärka, att den är synonym med *Knövens Microcheles armata*³⁾, och att den, som jag under detta namn upptagit uti förteckningen⁴⁾ öfver de af framlidne Adjunkten, Frih. v. *DUEBEN* i Norrige samlade crustaceer, icke är någon annan än en yngre något afvikande form af *Oedicerus saginatus* *Ka.*

23. *Gammarus locusta* (*LIN.*)

Cancer macrurus, thorace articulato, coeruleus *LIN.* *Gothl. Resa* p. 260. — *Cancer Locusta* *LIN.* *Fauna Sv.* ed. 2:da p. 497. — *Gammarus locusta?* *ZADDACH* l. c. p. 4. — *G. Duebeni* *LILJEB.* l. c.

Oculi reniformes nigri, antennæ superiores longiores, flagello appendiculari 5—7 articulato; rami pedum spuriorum ultimorum insigniter inæquales, interior exteriore saltem tertia parte minor. — *Vulgaris.*

²⁾ L. c. p. 85 (1843).

³⁾ *Naturhist. Tidskr.* 2 ser. 2 b. p. 58 (1846).

⁴⁾ *Öfvers. af K. Vet. Ak:s Förh.* 1851, p. 22.

Endast denna *Gammarus* har jag funnit vid stränderna af Östersjön från Skåne till Östergöthland, och troligtvis förekommer den ända till den nordligaste bugten af Bottniska viken. Den träffas äfven vid Nordsjön och Ishafvet, ty det är denna, som jag funnit vid Schuretskaja i ryska Lappland, och som jag i mina bidrag till norra Rysslands och Norriges fauna *) för detta ställe upptagit under namn af *G. locusta* MONT., Kröy. *Cancer Gammarus Locusta* MONTAGU †), eller *Gammarus locusta* M. EDWARDS ‡) är dock en annan, ehuru mycket nära stående art.

24. *Gammarus maculatus* n. sp.

Corpus compressum; caput inerme; oculi minuti, rotundati, nigri; dorsum anticum læve; annulus abdominis secundus et tertius interdum margine postico uni-aculeati; quartus et quintus bi- vel tri-aculeati; epimera magna; epimerum tertium abdominis angulus posticus arcuatus et acuminatus; antennæ superiores inferioribus longiores, mediocres, pedunculi articulo primo crasso, antice infra aculeato, articulo ultimo minuto, flagello circ. 13—18 articulo, flagello appendiculari minimo, 2—3 articulo; pedunculi antennarum inferiorum articulus primus antice infra aculeo valido, articulo ultimo et penultimo fere æqualibus; flagellum antenn. infer. circ. 8—9 articulatam; pedes primi et secundi paris subcheliformes, hi illis multo majores; pedes spurii ultimi paris ignoti; appendix caudalis duplex, laminis lanceolatis. Manus pedum secundi paris apud marem magnitudine insignes, palma fere triangulari, margine anteriore obliquo, tuberculoso, et fossula interiore, unguis recipiendi caussa, prædito; unguis magnus, obtusus et compressus. Feminae manus secundi paris eadem maris minor, fere ovalis, palma postice angulata, ungue acuto. Color albido-virescens; dorsum seriebus quattuor vel quinque macularum fuscaram. Longit. circ. 8 mm. — Prope litus haud infrequens. Forma pedum secundi paris apud marem affinitatem quandam cum *G. Dugesii*, M. Edw. significat.

25. *Gammarus longipes* n. sp.

Corpus gracile, epimeris parvis; oculi rotundati, nigri; caput inerme; dorsum læve; annulus quartus et quintus abdominis postice setosi; antennæ longæ et tenues, superiores inferioribus longiores, pedunculi articulo primo secundo brevior, flagello appendiculari 2—3 articulo, pedunculi antenn. infer. articulus ultimus et penultimus fere æquales; pedes longi et graciles, septimi paris ceteris longiores; pedes primi et secundi paris fere æquales, subcheliformes, palma ovali, postice rotundata et pilosa, et carpo aliquantum majore; pedes spurii ultimi paris?; appendix caudalis duplex, ramis duobus conicis et brevibus. Longit. circ. 7 mm. Tantum specimina duo inveni.

*) K. Vet. Ak:s Handl. för 1850 2 b., p. 311.

†) Transact. of the Lin. Soc. vol. 9, p. 92, Tab. IV, fig. 1.

‡) Hist. Nat. des Crust. Tom. III, p. 44.

Den liknar mycket *G. assimilis* LILJEB.⁹⁾, men skiljer sig från denna genom ett annat förhållande mellan antennerna, och en annan form af första och andra benparet.

26. *Hyperia Latreilli* M. EDW. l. c. p. 76.
In *Cyanea capillata*. — De yngre äro de fullt utvuxna något olika derigenom, att antennerna äro tjocka och klumpiga samt upptaga hela den caviteten hvart de sitta fastade.

Isopoda.

27. *Arcturus longicornis* SOWERBY; M. EDW. l. c., p. 124.
In profundo 12—15 orgyrum haud infrequens. Feminae oviferae.
28. *Idothea tricuspidata* DESMAREST; M. EDW. l. c., p. 129.
Vulgaris.
29. *Jaera albifrons* LEACH, Transact. of the Lin. Soc. Tom. XI, p. 373. — M. EDWARDS l. c., p. 150. — *J. Kröyeri* ZADDACH l. c., p. 11. — *J. baltica*, FR. MUELLER. Archiv für Naturgesch. von Erichs. 14 Jahrg. 1 b, p. 63.
Vulgaris sub lapidibus litoris.
30. *Phryxus abdominalis* (KRÖY.). — *Bopyrus abdominalis* KRÖYER. Naturhist. Tidskr. 3 b, p. 102. — *Phryxus Hippolytes*, H. RATHKE, l. c., p. 40.
In *Pandalo annulicorni* sub anterioribus segmentis duobus abdominalis inventus.
Hittills hade den endast blifvit funnen på *Hippolyte Gaimardi* M. EDW., KR. (= *H. lentiginosa* RATHKE).

Lernæida.

31. *Chondracanthus gibbosus* KRÖYER. l. c. 1 b, p. 252. — *Chondr. Lophii* H. RATHKE l. c., p. 116.
In specimine magno *Lophii piscatorii*, sub operculis branchiarum.

Araneiformia.

32. *Nymphon grossipes* KRÖY. l. c. 2 ser. 1 b, p. 108.
In profundo 14—15 org. haud vulgare; oviferum.
Den afviker visserligen något från den af KRÖYER gifna beskrifningen, i det att tredje ledet af första maxillen icke är betydligt längre än det andra, och att sjunde ledet af benen stundom är betydligt längre än det åttonde; men dessa afvikelser torde möjligen blott kunna betraktas såsom individuella.
Enligt de af F. DUJARDIN¹⁰⁾ angifna yttre skiljemärkena mellan båda könen skulle man kunna tro, att det endast är hannarne, som bära äggen. Ätminstone har jag hos de äggbärande alltid

⁹⁾ Öfvers. af K. V. Ak:s Förh. 1851, p. 23.

¹⁰⁾ L'Institut 1:re sect. N:o 810, p. 217 (1849).

funnit de accessoriska ben, som bära äggen, eller »maxillæ posterioris paris» KR., mera utbildade, de andra benens fjerde led smalare, än hos dem, som icke varit äggbärande. Detta synes för öfrigt äfven stå i öfverensstämmelse med hans påstående, att endast hannarne af släktet *Pycnogonum* hafva dessa äggbärningsredskaper.

33. *Pycnogonum litorale* STR.; KRÖV. l. c, p. 126.
Tantummodo specimen unum inveni.

Såsom tillägg till dessa iakttagelser meddelade Hr S. LOVEN, att den af författaren under namnet *Ampelisca Eschrichti* KRÖYER beskrifna Amphipoden, hvilken utåt Bohusläns kust är allmän på lerbotten och tio till femtio famnars djup, är serdeles märkvärdig derföre, att den bygger sig ett bo, en egenhet, som äfven eljest icke är främmande för djur af denna ordning. När man draggar på lerbotten får man vanligen i leran en mängd rör, som genom sin egna form genast skilja sig från de talrika rör, som byggas och bebos af Annelider. De äro ända till åttio millimeter långa, platträckta, omkring sju millim. breda och of-tast något krökta. De äro i ena ändan alldeles öppna med ojemna ränder, men i den andra ändan, som är snedt afrundad, ses mellan rörets breda sidor en klyfning af omkring åtta mil-limeters längd, belägen icke tvärt för ändan, utan något mera dragen åt den ena af rörets smala kanter, oftast åt den kon-kava. Rörets sidor bilda två spänstiga, i randen jemna och mot hvarandra böjda flikar, som när de mötas fullkomligt tillsluta öppningen. Rörets väggar, af knappt en millimeters tjocklek, äro utvändigt någorlunda jemna, men invändigt fullkomligt släta, temligen sega, och hafva utseendet att bestå af den bottenlera, som ständigt förfinas genom att passera genom otaliga limivora djurs tarmkanal. Men om en tunn skifva af rörets inre, något i brunt stötande yta, lägges i en droppe saltsyra, som under någon fräsning löser de med leran blandade kalkpartiklarna, och derpå under vatten utbredes, ser man med mikroskopet, att röret består af en oregelbunden väfnad af mycket fina, mest på längden löpande klara trådar, genom hvilka lerans smådelar sam-manhållas. Af de rör man finner i leran äro de flesta tomta,

utan tvifvel derföre, att invånarne flytt vid den omstörtning som bottenskrapan förorsakat, men icke få rör hafva Amphipoden kvar. När den upphemtade leran fått sätta sig till en jemn yta, och vattnet klarnat deröfver, händer det någongång, att ett sådant rör med den klufna ändan sticker upp öfver leran, och Ampelisca ses sitta innanför öppningens flikar och vid beröring hastigt draga sig tillbaka inom dem. Men öftast ser man endast fria Ampeliscer simma omkring. Då kan man få iakttaga huru en eller annan börjar att bygga nytt bo. Den kastar sig på ryggen i leran och sänker sig så, att endast hufvudet sticker upp, och med de, med långa hår besatta antennerna hopar den snart på hvarje sida en liten vall af lera. Huru det trådiga bindämnet afsättes är icke iakttaget, troligen utgjutes det ur munnen. Af detta sätt att bygga kan man sluta, att det förlängda röret måste komma att ligga utefter bottens yta, med den smala konvexa kanten nedåt, och den främre öppningen något öfver ytan. Omkring trettio exemplar af Ampelisca Eschrichti, som enligt anteckning äro tagna ur sina rör, äro alla honor. Huruvida detta är endast en tillfällighet, eller om endast honorna bygga bo, måhända i sammanhang med någon egenhet i ungarnas utveckling, torde nya iakttagelser kunna upplysa. En gång fanns i leran ett knippe af många rör så nära sammanställda, att man deraf kunde förmoda att Ampelisca lefver samhälligt.

2. Entomologiska excursioner vid en del af Vetterns östra strand. — Studeranden AUG. EMIL HOLMGREN hade till Hr BOHEMAN insändt följande uppsats:

»Jag har visserligen förut både varseblifvit och hört omtalas att, sedan en vestlig storm satt Vetterns lätta våg i rörelse; en hel mängd saker, såsom spilror efter båtar, fiskredskap o. d. blifvit uppkastade på stranden; men att en så oerhörd mängd insekter, som vågen uppsnappat, äfven blifvit delförda och räddade, kunde jag knappast föreställa mig. På or-